

Omgevingsloket bijna online

Het Omgevingsloket online is een onmisbaar onderdeel van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Helaas zitten er nog steeds veel haperingen in het digitale systeem. Om die reden treedt de Wabo nog niet per 1 juli in werking.

“Zonder omgevingsloket online worden de doelstellingen van de Wabo niet gehaald en is de Wabo slecht hanteerbaar en uitvoerbaar voor zowel aanvragers als overheden”. Dit statement verkondigde minister Huizinga van VROM met verve in de Eerste Kamer. Daar houdt de minister zich ook aan. Dat is de reden om de inwerkingtreding van de Wabo nog enkele maanden uit te stellen en niet per 1 juli maar per 1 oktober in te laten gaan. De Wabo brengt ongeveer 25 regelingen in één nieuwe omgevingsvergunning (zie kader).

Showstoppers

Begin mei concludeerde het IPO, evenals de VNG, dat het systeem nog niet gereed is om te gebruiken. Bij het testen kwamen nog veel fouten aan het licht. Deze zogenaamde showstoppers laten het systeem vastlopen. VROM heeft wel onmiddellijk toegezegd deze problemen snel op te zullen lossen, hoe is echter nog niet in alle gevallen duidelijk. Het IPO vindt met minister Huizinga dat de Wabo pas in werking kan treden als het Omgevingsloket online (OLO) operationeel is. Het tussentijds werken met papieren vergunningen is geen optie. Neem alleen al het feit dat er geen goede formulieren bestaan voor de nieuwe omgevingsvergunning. De planning en logistiek bij meervoudige vergunningen is evenmin geregeld.

Megaproject

Op basis van de ervaring met het oplossen van eerdere fouten door

VROM, verwacht het IPO overigens dat eind juni een volgende test kan plaatsvinden. Als het systeem dan adequaat functioneert, kunnen provincies en gemeenten hier inderdaad op zijn vroegst per 1 oktober gebruik van maken. Er mag dan overigens niets mis gaan. Door alle vertraging zijn de dienstverleningscontracten tussen gemeenten, provincies en andere partijen nog niet gereed, terwijl

ook de applicaties voor het aansluiten van de provinciale en gemeentelijke systemen op het OLO nog niet kunnen worden gemaakt. Daar komt bij dat de inregeltijd precies in de vakantieperiode valt. Wat tot slot ook meespeelt, is dat de aansprakelijkheid voor het niet functioneren van het systeem na invoering van de Wabo nog niet is geregeld met het ministerie van VROM.

Omgevingsvergunning

De Wabo is een ingrijpende ontwikkeling in het werkveld van vergunningverleners, handhavers, adviseurs, maar natuurlijk ook voor de aanvrager. Met de invoering van de wet wil de overheid de dienstverlening naar de burger verbeteren. Wie een huis, fabriek of schuur wil bouwen, verbouwen, oprichten of gebruiken, krijgt te maken met veel vergunningen en voorschriften voor wonen, ruimte en milieu. Met elk hun eigen criteria, procedures, ambtelijke loketten, afhandelingstermijnen, leges en toezichthouders. Dit is voor burgers en bedrijven onoverzichtelijk en tijdrovend en kost bedrijven én overheid veel geld. Daarom wil het kabinet de verschillende vergunningen zoveel mogelijk samenvoegen in de omgevingsvergunning.

Informatie: Monique Verhoeven, 070-8881252, mverhoeven@ipo.nl

Foto: Michiel Wijnbergh.

Bioraffinage, de groene motor

De economie moet groener. Het credo hiertoe van de provincie Zeeland is bio-based economy: een economie gebaseerd op groene grondstoffen.

LEES VERDER OP PAGINA 3

Jaarverslag belicht interprovinciale milieuprojecten

De gezamenlijke provincies hebben afgelopen jaar twintig projecten uitgevoerd. Dit blijkt uit het jaarverslag van de interprovinciale milieuprojecten.

LEES VERDER OP PAGINA 7

Nederland telt de eerste omgevingsdienst!

De eerste regionale omgevingsdienst is een feit. De provincie Zuid-Holland en de regio Zuid-Holland Zuid hebben hiertoe overeenstemming bereikt.

LEES VERDER OP PAGINA 8

Werken aan een dubbele uitdaging

De nieuwe Europese instelling 'Climate KIC' werkt aan een dubbele uitdaging: klimaatproblemen helpen oplossen en werkgelegenheid creëren.

LEES VERDER OP PAGINA 11

Baas zijn in eigen bodem

De provincie Drenthe wil zeggenschap over haar eigen bodem. Het is de rode draad in het voorlopige ontwerp van de Drentse structuurvisie op de ondergrond.

LEES VERDER OP PAGINA 12

Handboek bescherming donkerte ziet het licht

Provincies kunnen aan de slag met het tegengaan van lichtvervuiling. Het onlangs verschenen 'Handboek licht/donker' biedt concrete mogelijkheden om aantasting van de donkerte aan te pakken of bespreekbaar te maken.

Bij provincies gaat het niet om de directe lichthinder van buitenreclames, sportveldverlichting of skybeamers. Dat zijn gemeentelijke verantwoordelijkheden. Provincies kijken naar donkerte als oerwaarde, naar het energiebesparingsaspect en naar de invloed van de veelheid aan lichtbronnen op flora en fauna, het landschap en de gezondheid van de mens.

Opties

Aan de hand van voorbeelden geeft het 'Handboek licht/donker' aan wat provincies doen of kunnen doen. Zo heeft Groningen in haar omgevingsplan duisternis en stilte als belangrijke kernkarakteristieken benoemd en zijn aandachtsgebieden voor duisternis en stilte aangewezen. In de bij het plan horende verordening heeft de provincie regels opgenomen voor de lichtsterkte van nieuwe ligboxenstallen. Ook zijn voorbeelden opgenomen van lichtplannen in milieuvergunningen, lichtregels in Natura 2000 plannen enzovoort. De provincie Overijssel werkt aan energiebenutting uit de bodem door kwekers waarbij ook het lichtaspect aandacht krijgt.

Warm onthaal

Het eerste exemplaar van het handboek is aangeboden aan gedeputeerde Theo Rietkerk van Overijssel. Rietkerk reageerde enthousiast, waarbij hij liet weten dat het hem ook persoonlijk opvalt dat het vroeger donkerder was. Randen van steden en dorpen zijn vaak flink verlicht. Hetzelfde geldt voor sportvelden, kassen en paardenbakken. Inmiddels is het handboek ook besproken in de IPO-adviescommissie Milieu bestaande uit de twaalf milieu-

Aanbieding van het handboek door Leo Heijdra (Zuid-Holland, links), voorzitter van de werkgroep donkertebescherming, aan gedeputeerde Theo Rietkerk (Overijssel)

gedeputeerden. Vastgesteld is dat het handboek een goede gezamenlijke aanzet is voor beleidsvorming. Op basis hiervan kunnen de provincies ieder voor zich invulling aan het thema geven. Daarnaast zijn brieven uitgegaan naar de ministeries LNV, VWS, EZ en VROM over lichtbelasting en energie, flora en fauna en gezondheid. Gevraagd wordt kennis over de gevolgen van donkerte en lichtbelasting voor mens, plant en dier te delen en verder uit te breiden.

Aan de slag

Het handboek is het eindproduct van het in 2009 in interprovinciaal verband gestarte project rond donkertebescherming. De uitgave is een vervolg op de vorig jaar gepubliceerde inventarisatie naar wat provincies al aan licht- en donkertebeleid doen. Inmiddels werkt de projectgroep aan een rekenmodel voor lichtbelasting. Daarnaast verwachten we vele reacties op het handboek en de brieven aan de ministers. Kortom, het licht voor de werkgroep is nog lang niet uit! ●

Informatie: Projectleiders Marian van Asten, 030-2582291, marian.van.asten@provincie-utrecht.nl en Wim Gerritsen, 038-4997507, w.gerritsen@overijssel.nl

Bioraffinage, de groene motor

De economie moet groener. Wat Zeeland betreft zijn dan met name de chemische industrie en de energiesector in beeld. Beide bedrijfstakken hebben een belangrijk aandeel in de Zeeuwse economie en er valt veel milieuwinst te halen. Het credo is biobased economy: een economie gebaseerd op groene grondstoffen.

In een biobased economy staat bioraffinage centraal. Bioraffinage heeft tot doel om biomassa volledig en hoogwaardig te benutten met behulp van duurzame processen. Biomassa kent de volgende toepassingen: bio-energie, biobrandstoffen en hoogwaardige bio-producten (voeding, chemie en gezondheid).

Gunstige omstandigheden

Juist in deze tijd zijn de uitgangspunten voor een verdere uitbouw van de biobased economy gunstig. Allereerst omdat de prijs van fossiele grondstoffen de komende jaren waarschijnlijk verder zal stijgen. De verwachting is dat in 2015 de vraag naar biobrandstoffen ten opzichte van 2009 zal zijn verdubbeld. Ten tweede zal de wereldwijde markt van hoogwaardige bio-producten meer dan verdubbelen en met 60% groeien naar 88 miljard euro in 2012. Ten derde, voor de (extra) stimulering van de transformatie naar een biobased economy zijn omvangrijke en ambitieuze Europese, nationale en provinciale programma's beschikbaar.

Uitstekend vestigingsklimaat

Gedeputeerde Economie en Milieu Marten Wiersma legt uit waarom juist in Zeeland de groene economie kan bloeien. "In de afgelopen jaren is door zowel de overheid als marktpartijen fors geïnvesteerd om een stevige basis te creëren in Zeeland. Biobase Europe, met locaties in Terneuzen en Gent, wordt één van de belangrijke onderzoeks- en opleidingscentra in Europa voor de bevordering van duurzame bioprocessen. Het opleidingscentrum is bijna klaar en de eerste grootschalige bioprocessen in de proeffabriek zijn al gedaan."

Momenteel lopen er in Zeeland meer dan twintig projecten en initiatieven waarbij zowel kleine als grote bedrijven uit de industrie en de landbouw betrokken zijn. Niet zo verwonderlijk, want de provincie heeft een uitstekend vestigingsklimaat voor biobased bedrijven. Dit komt door de combinatie van beschikbare vestigingslocaties zoals het Biopark Terneuzen, beschikbaarheid van goed opgeleid personeel en goede havenfaciliteiten voor de aanvoer van biomassa. Ook het agroklimaat is gunstig, met een goede bodemkwaliteit en we hebben hier veel aanbod van onderzoek naar nieuwe gewassen en teelten. Zeeland is dus al druk bezig met de omschakeling naar groene grondstoffen en een duurzame energievoorziening. Wiersma: "Dat doen we niet alleen, maar samen met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden zoals het Rijk en de EU. Bovendien stopt de biobased economy niet bij de provinciegrenzen. Samenwerking met Vlaanderen en Brabant is van groot belang."

ECO₃

De transitie van de huidige economie naar een innovatieve en groene economie bestaat uit drie programmajnen. Naast het benutten van groene grond-

stoffen is dat een duurzame, energie-efficiënte procesindustrie. Derde lijn is het afvangen, hergebruik of opslag van CO₂. Wiersma: "Om die transitie naar een innovatieve en groene economie te bewerkstelligen hebben we een totaalstrategie geformuleerd door de drie te koppelen. Deze totaalstrategie van de drie pijlers noemen wij ECO₃. Ze zijn nauw met elkaar verbonden want voor een groenere economie is het terugdringen van CO₂-uitstoot en een duurzame procesketen ook van groot belang."

De gedeputeerde benadrukt dat de omschakeling naar een biobased economy móét. "Tenminste als we allerlei producten willen blijven produceren en consumeren en ook anderen op deze aardbol een deel gunnen." Wiersma benadrukt dat de visie op een groene economie met bijbehorende concrete speerpunten niet alleen de verdere realisatie van een biobased economy in Zeeland stimuleert, maar ook in Zuidwest-Nederland. "Daarmee leveren wij een bijdrage aan de Nederlandse concurrentiekracht en klimaatdoelstellingen. De grensoverschrijdende samenwerking met Vlaanderen zorgt er bovendien voor dat we ook op Europees niveau het verschil kunnen maken met onze uitzonderlijk goede positie." ●

Gedeputeerde Marten Wiersma

Informatie: Paulus Woets, 0118-631892, p.woets@zeeland.nl

Rapport Bio als Basis

De provincie Zeeland heeft een visiedocument met actieplan voor de groene economie. Enerzijds laat het zien wat de Zeeuwse visie is op de biobased economy: zo zijn er zes speerpunten waar Zeeland zich de komende tijd op richt. Anderzijds geeft het rapport aan dat er al ontzettend veel gebeurt, zoals de meer dan twintig concrete initiatieven die al lopen of op het punt staan te starten. Het rapport is op te vragen bij het provinciaal informatiecentrum infocentrum@zeeland.nl of te downloaden via <http://provincie.zeeland.nl/wonen/pseb/energie/>.

Asbestregels makkelijk te omzeilen

Foto: Michiel Wijberg

De asbestregelgeving is theoretisch sluitend, maar volstrekt onvoldoende toegesneden op de dagelijkse praktijk. Daar staat tegenover dat het samen optrekken van straf- en bestuursrechtelijke partijen tal van illegale praktijken aan het licht kan brengen. Dit blijkt uit het onderzoeksrapport 'Asbestketen Onttrafeld' van de provincie Noord-Holland.

Mogelijke misstanden in de asbestketen in kaart brengen. Met dat doel voor ogen hebben provincie Noord-Holland, gemeenten, het Openbaar Ministerie, het Interregionaal Milieuteam Noordwest Nederland van de politie en de VROM-Inspectie de krachten gebundeld. De uitkomsten van dit project zijn opvallend: maar liefst 50-80% van het asbestafval op onze stortplaatsen is van dubieuze herkomst en geeft aanleiding tot nader onderzoek.

Impasse

Nog steeds vindt dus een aanzienlijke stroom van illegaal asbest zijn weg naar de stortplaats. Oorzaak is dat de asbestregelgeving niet aansluit op de dagelijkse praktijk en het toezicht vooral leunt op sloopvergunningen. Die worden meer niet dan wel aangevraagd, terwijl bestuursrechtelijke partijen voornamelijk opereren vanuit de vergunningvoorschriften. Gevolg is dat een aanzienlijke stroom van asbest illegaal wordt gestort zonder dat het bevoegd gezag aangrijpingspunten heeft om in actie te komen. De politie komt veelal pas in actie als er overtredingen worden geconstateerd en kan dus ook niets doen.

Een aspect dat meespeelt, is dat het voor veel aannemers onbegrijpelijk is dat particulieren wel kleine hoeveelheden asbest mogen verwijderen en zij niet. Dit vermindert het draagvlak voor de regelgeving op dit punt aanzienlijk. Veel, vooral particuliere, opdrachtgevers zijn zich bovendien onvoldoende bewust van de gezondheidsrisico's die het verwijderen van asbest met zich meebrengt. Een toenemend bewustzijn kan ertoe leiden dat men het zekere voor het onzekere neemt en een aannemer inschakelt zodat het asbest zorgvuldig wordt verwijderd en afgevoerd.

Meerwaarde

Uit het asbestproject blijkt dat het sluiten van de gelederen een probaat middel is om de impasse te doorbreken. Hier spreekt direct de meerwaarde van het onderzoek uit, vindt gedeputeerde Bart Heller. "Samenwerking werkt.

Als de partijen hun informatie niet hadden gedeeld, dan waren deze feiten niet boven tafel gekomen. Mensen en middelen zijn nu optimaal benut." Verder blijkt dat de regionale expertiseteams een nuttige rol kunnen vervullen wat betreft het formuleren van onderzoeksdoelstellingen, het coördineren van de uitvoering en het opstellen van een interventiestrategie.

Perspectief

De gezamenlijke aanpak heeft met relatief beperkte inspanning een omvangrijk resultaat opgeleverd. Dit geldt voor zowel het inzicht in de totale asbestketen als de daadwerkelijke aanpak van illegale activiteiten. Dit biedt in de ogen van Heller perspectief om andere onderwerpen waarbij meerdere partijen een rol in de keten spelen op eenzelfde manier op te pakken. "Ik ben dan ook gelukkig met de aanbevelingen in het rapport om in breder verband voort te bouwen op de resultaten. Door de handen ineen te slaan kunnen wij snel en effectief bijdragen aan een schoner milieu en een veiliger leefomgeving." ●

Informatie: Hanne Nieuwboer, 023-5143810, nieuwboerj@noord-holland.nl

Gedeputeerde Bart Heller

Time to act

Het nieuwe werkprogramma van de Europese Commissie kijkt door naar Europa 2020, de nieuwe beleidshorizon. Centraal staat een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei. Dat betekent dat duurzame ontwikkeling een belangrijk integratiekader wordt op bijna alle deelterreinen.

Daarop voortbordurend, maar nieuw, is dat eco-innovatie nu een als zodanig apart benoemd deel van de innovatiestrategie is. Dat biedt kansen bij de benutting van Europese fondsen.

Intermediair tussen provincies en Brussel

De interprovinciale Kerngroep Europees Milieubeleid vormt de spil tussen de provinciale uitvoeringspraktijk en het Europese milieubeleid. Namens de twaalf provincie coördineert, adviseert en informeert de kerngroep over onderwerpen die in Brussel spelen. Daarnaast wordt alles in het werk gezet om ervaringen vanuit de uitvoeringspraktijk door te laten klinken in relevante Europese milieudossiers. Over de rol en werkwijze is onlangs een folder verschenen. Deze kunt u opvragen bij Joop Kramer.

De omslag naar een koolstofarme, op beperking van gebruik van grondstoffen gerichte economie gaat de basis vormen voor de aanpak van klimaatverandering, milieuachteruitgang, verlies van biodiversiteit en duurzame mobiliteit. Er komt een plan om 20% energie te besparen in bouw en transport. Dat is voor de provincies van groot belang, want zij zijn regionale spelers, die ontwikkelingen in gang zetten, stimuleren en coördineren.

Enkele nieuwe dossiers komen dit jaar voor de provincies nadrukkelijk in beeld, zoals biodiversiteit (vanwege de relatie met Ecologische Hoofdstructuur), het actiepakket klimaat (vooral vanwege rol en positie provincies), energie (onder meer het actieplan energie en de roadmap koolstofarm energiesysteem 2050), herziening van de richtlijn radioactief afval (bergingsproblematiek) en het Witboek transport. Opmerkelijk is dat geen nieuwe 'echte' milieudossiers op de rol staan, wel een tweetal op watergebied: het uitfaseren van prioritair stoffen naar het water (Tweede tranche Richtlijn prioritair stoffen) en de nieuwe Richtlijn voor Water Efficiëntie van gebouwen. ●

Informatie: Joop Kramer, 059-2365822, j.kramer@drenthe.nl

KORT

Groei woningen met energielabel

Eind 2009 had bijna een kwart van de Nederlandse woningen een energielabel. Halverwege 2009 was dit nog 13 procent. Het energielabel geeft inzicht in het standaard energieverbruik van een woning en mogelijke energiebesparende maatregelen. Vooral in Zeeland nam het aandeel gelabelde woningen fors toe.

Eind 2009 was ruim een kwart van de Zeeuwse woningen gelabeld, tegen 3 procent halverwege 2009. De huursector is goed voor ruim 95 procent van deze groei. Het aandeel woningen met een energielabel verschilt flink tussen de provincies. Eind 2009 was Groningen nog steeds koploper met 30 procent. Utrecht en Noord-Holland waren met 18 procent hekkensluiters. ●

Stichting CO₂-opslag

In Noord-Nederland hebben de energiebedrijven die betrokken zijn bij het ontwikkelen van CO₂-opslag zich verenigd in de Stichting Borg. Samen willen zij als gesprekspartner optreden voor Rijk, provincies en gemeenten, en beter samenwerken voor CO₂-opslag. Verwacht wordt dat pas op zijn vroegst in 2015 kan worden begonnen met het afvangen van CO₂ in lege gasvelden. De pro-

vincies Groningen en Drenthe steunen de stichting met een subsidie van resp. 600.000 en 200.000 euro. De bedrijven leggen zelf 4 miljoen in. Daarnaast lopen bij het Rijk en de EU ook subsidieaanvragen. ●

Optrekkende rookwolken

Nu zo vlak na de verkiezingscampagne de rookwolken langzaam optrekken blijken de grote problemen van het land er nog net zo bij te liggen als ze lagen. Binnen enkele dagen zal een formateur aan de gang gaan om een meerderheidscoalitie te vormen die niets zal oplossen. Daar is zo'n meerderheidscoalitie veel te eenzijdig voor en eenzijdig beleid laat zich niet gemakkelijk door een veelzijdige Kamerslootsen. Om de grote problemen op te lossen moet er nu haast worden gemaakt met een praktisch doenlijke herordening van bestuurlijk Nederland.

Volgens de meeste partijprogramma's zou het nieuwe kabinet de Haagse departementen moeten hergroeperen. Dat is eenvoudiger dan het lijkt. Het gaat alleen maar om een hergroepering van complete Directoraten-Generaal tot een kleiner aantal departementen met een duidelijke taak. Scheiding van verantwoordelijkheden is daarbij het gezonde uitgangspunt en een ordening volgens het goed doordachte People-Planet-Profit principe ligt daarbij voor de hand. Bij de overheid gaat het vooral om de eerste twee gebieden. Afgezien van de interne organisatie (BiZa, BuZa, Fin) komt dat neer op een ministerie voor de sociale en een ministerie voor de fysieke omgeving (ruimte, milieu, water, natuur, klimaat en energie). Tegenover deze beheerders van 'People' en de schaarste aan 'Planet' staat een klein ministerie voor het in banen leiden van het, 'economische, Profit' gebruik van die beperkte fysieke omgeving en schaarse hulpbronnen.

Die toedeling naar het sociale aan de ene en het fysieke aan de andere kant zou dan kunnen worden voortgezet in de richting van de andere bestuurslagen. Vlak voor de weinig verheffende verkie-

zingscampagne was de discussie uitgelopen op een even weinig verheffende strijd tussen provincies, waterschappen en gemeenten. Alle drie wilden de anderen, of minstens een belangrijk deel van hun functies, inlijven. Aan deze bestuurlijke gelegenheden werd in het geval van het VNG de modieuze titel Thorbecke 2.0 meegegeven. Waarschijnlijk wordt hiermee het aantal keren bedoeld dat de geestelijke vader van het binnenlands bestuur zich in zijn graf heeft omgedraaid bij het horen van deze onvolwassen discussie.

De bepleite ordening van Den Haag naar sociale en fysieke aspecten zou tegelijkertijd de respectievelijke taakverdeling van gemeenten en provincies / waterschappen moeten zijn. Sociaal werk komt op gemeentelijk niveau dicht bij de burgers en het beheer van de fysieke omgeving hoort juist op een hoger schaalniveau plaats te vinden. Ruimtelijke ordening op het provinciale schaalniveau is voor dit kleine, volle land geen kwestie van politieke smaak, maar van wettelijke noodzaak. Om hoognodig de bestuurlijke ingewikkeldheid te beperken worden vervolgens provincies en waterschappen op basis van gelijkwaardigheid gefuseerd tot een kleiner aantal 'provincies' waarvan de grenzen zoveel mogelijk met die van (groepen van) waterschappen en dus stroomgebieden samenvallen. Net als bij de fusie van andere overheidsorganisaties en -instituten kan dat, na de onvermijdelijke fase van ontkenning-woede-berusting en aanpassing, iets moois opleveren. Gemeenten worden weer gewoon gemeenten zonder deelraden en andere post-modernismen. Een bestuurlijke aanpassing als deze past binnen de grondwet en zal dus weinig problemen opleveren want het is gewoon Thorbecke o.o. Nederland wordt weer bestuurbaar en wie kan daar nou tegen zijn?

Foto: Universiteit Utrecht

gastcolumn

Klaas van Egmond, hoogleraar Universiteit Utrecht

Trainingen Duurzaam Hout

Duurzaam inkopen wordt de norm. Opdrachtgevers eisen in toenemende mate dat materialen duurzaam worden ingekocht. Reden voor Centrum Hout om een serie trainingen te organiseren.

Hout is hét duurzame bouw materiaal van de toekomst bij uitstek, mits afkomstig uit verantwoord beheerde bossen. Een gesloten handelsketen, van bron tot eindgebruik, is hierbij een belangrijke randvoorwaarde. Helaas stuiten inkoop en toepassing regelmatig op problemen, veelal door onbekendheid met de mogelijkheden. Centrum Hout wil de praktijktoepassing stimuleren en organiseert, ondersteund door Agentschap NL, een aantal praktisch ingestoken trainingsbijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten delen inspirerende koplo-

perbedrijven hun kennis en ervaringen. Ook komen keurmerkhouders FSC en PEFC en de certificeerders aan het woord.

Zij bieden duidelijkheid rond een aantal veelgestelde vragen over het gebruik van verantwoord hout in de praktijk.

De bijeenkomsten zijn bedoeld voor iedereen die te maken heeft met de materiaalkeuze, het duurzaam inkopen en het toepassen van hout in de woning- en utiliteitsbouw en de grond-, weg- en waterbouw. De trainingen vinden achtereenvolgens plaats op 15, 16 en 23 juni, telkens op een inspirerende locatie. ●

Kijk voor meer informatie op: www.bewustmethout.nl

ENCORE-conferentie 2010

Op 11 en 12 juni vindt in Polen de negende ENCORE-conferentie plaats. ENCORE is een netwerk van regionale milieubestuurders uit de EU-landen. Eenmaal per twee jaar houdt het netwerk een bestuurdersconferentie.

Het onderwerp is deze keer klimaatverandering en biodiversiteit. Op de openings sessie is een delegatie van bestuurlijk gewicht aanwezig, waaronder Lech Wałęsa, EU-milieucommissaris Janez Potočnik en de Poolse en Spaanse milieuministers. In de deelsessies daarna geven enkele Nederlandse provinciebestuurders acte de présence. De gedeputeerden Wouter de Jong (Utrecht),

Harry Keereweer (Gelderland), Piet Jansen (Overijssel) en Tanja Klip (Drenthe) spreken over achtereenvolgens maatregelen om te anticiperen op de klimaatverandering, de West-Europese klimaatcorridor, regionale economische ontwikkeling plus Natura 2000 en tot slot de relatie biodiversiteit/natuurontwikkeling en de productie van biomassa voor energiewinning.

Overigens heeft Drenthe zich mede namens de overige provincies kandidaat gesteld om de conferentie in 2012 te organiseren. ●

Joop Kramer

Meer werken aan duurzame groei

De economische crisis en crises op het gebied van voedsel en energie maken duidelijk dat er structurele veranderingen in de wereld noodzakelijk zijn. Het streven naar duurzame ontwikkeling moet veel serieuzer worden aangepakt. Het kabinet moet duurzaamheid tot topprioriteit verheffen en komen met een 'structurele innovatieaanpak voor duurzaamheid'. Dat staat in het unanieme SER-advies 'Meer werken aan duurzame groei'.

De huidige innovatieaanpak - ook wel aangeduid als transitiebeleid - laat enige resultaten zien, maar heeft nog te weinig opgeleverd, aldus het SER-advies. Nederland dreigt de boot te missen in een van de grootste mondiale groeiemarkten van de toekomst, terwijl ons land over een groot aantal bedrijven beschikt die uitstekend gepositioneerd zijn om leidende posities op de wereldmarkt van schone technologie in te nemen. Versterking van het technologie- en innovatiespoor is cruciaal.

In een nieuwe 'structurele innovatieaanpak voor duurzaamheid' moet aandacht zijn voor:

- het ontwikkelen van een sleutelgebiedenaanpak voor duurzaamheid, het benoemen van economische focusgebieden en het optimaliseren van de samenwerking tussen publieke en private initiatieven;
- het Nederlandse bedrijfsleven in leidende posities op de wereldmarkt van schone technologie;
- het voorbereiden van werknemers op de kennis en vaardigheden die een duurzame economie vraagt;

- het toewerken naar consumptie- en productiekeuzes die passen binnen de grenzen van duurzame ontwikkeling.

In een reactie op het SER-advies onderstreept minister Huizinga van VROM het belang van meer samenhang en het aanbod van werkgevers, werknemers en milieubeweging om tot een nieuw duurzaamheidsakkoord te komen, dat verder reikt dan klimaat alleen. "Juist door de samenhang tussen klimaat, grondstoffen, ketens en biodiversiteit te laten zien en te versterken kan duurzaamheid 'main stream' worden." Om duurzaamheid uit de sfeer van 'vrijblijvend' te halen, is het van belang om onze welvaart ook te meten aan de hand van ons maatschappelijk en natuurlijk kapitaal. Die hulpbronnen zijn minstens zo belangrijk voor welvaart als het economisch kapitaal. De SER adviseert om duurzaamheid met een indicatorenset te concretiseren. Deze aanbeveling kan worden uitgewerkt in de tweede Duurzaamheidsmonitor, die begin 2011 moet verschijnen.

Het pleidooi voor een lange termijn duurzaamheidsstrategie kan rekenen op steun van de minister. "Het argument 'nu even geen duurzaamheid om dat het te duur is' gaat niet op. Nu niets doen en later een inhaalslag maken, is duurder en bovendien nadelig voor zowel economie als ecologie. De SER bepleit ook betalen voor mobiliteit en verdere vergroening van het belastingstelsel. Een pleidooi dat bij een nieuwe formatie zeker weer een rol zal gaan spelen. ●

Voor het volledige SER-advies: www.ser.nl

KORT

Zelfcontrole milieuvergunning

Bedrijven die hun milieuvergunning van de provincie Utrecht goed naleven, mogen zichzelf gaan controleren. Zij krijgen niet vanzelfsprekend een bezoek van een handhaver van de provincie, maar worden met een steekproef gecontroleerd. De tijd die de handhavers hierdoor besparen, wordt gebruikt om bedrijven die veel overtredingen (hebben) begaan intensiever te controleren. Aan de proef doen

32 bedrijven mee. Het is de eerste keer dat een provincie op zo'n grote schaal zelfcontrole toepast. Als de proef goed verloopt, wordt zelfcontrole vaker toegepast. ●

Global Biodiversity Outlook 3

De internationaal afgesproken doelen om in 2010 de wereldwijde afname van biodiversiteit te hebben afgeremd, zijn niet gehaald. Dit blijkt uit de derde mondiale biodiversiteitsverkenning, die onlangs is gepubliceerd door de Conventie voor

Biologische Diversiteit in Nairobi, Kenia. Ondanks deze teleurstellende conclusie zijn er volgens het rapport wel mogelijkheden om het verlies van biodiversiteit tegen te gaan. Het vaststellen van mondiale, Europese en nationale biodiversiteitsdoelen voor 2010 heeft bijvoorbeeld geleid tot diverse acties om biodiversiteit te beschermen. Er zijn nu 170 landen die nationale doelen ter bescherming van biodiversiteit hebben opgesteld en in Europa is hiervoor het netwerk van beschermde gebieden Natura2000 in het leven geroepen.

Uit de vele rapportages van landen, die ten grondslag liggen aan het rapport, blijkt bovendien dat veel acties resultaat hebben gehad. Probleem is dat de schaal waarop deze zijn ondernomen niet voldoende is geweest om het totale verlies aan biodiversiteit af te remmen. De rapporten laten zien dat er meer mogelijkheden zijn dan eerder gedacht om het biodiversiteitsverlies af te remmen of te stoppen. Informatie: www.globio.info ●

Jaarverslag belicht interprovinciale milieuprojecten

De gezamenlijke provincies hebben afgelopen jaar twintig projecten uitgevoerd. Dit blijkt uit het jaarverslag van de interprovinciale milieuprojecten (PRISMA 2009) dat ongeveer gelijktijdig met dit nummer van de pers rolt. Een paar highlights.

duurzame energie gemodelleerd en de effecten van klimaatverandering in een atlas weergegeven.

Lichtvervuiling en donkertebescherming

Provincies krijgen steeds vaker te maken met het nieuwe thema donkertebescherming en lichtvervuiling. De kennis hierover is nog niet erg groot. Samen met het ministerie van VROM is een handboek licht/donker ontwikkeld met praktische bouwstenen en praktijkervaringen. Er wordt aandacht besteed aan de relatie met ruimtelijke ordening, vergunningverlening, openbare verlichting, natuur en gezondheid.

Gezondheid en milieu

De afgelopen vijf jaar heeft de projectgroep 'Gezondheid en milieu' de gezondheidseffecten op locatie door milieubelasting letterlijk in kaart gebracht. Dit is gebeurd voor luchtkwaliteit, geluid, geur en externe veiligheid. Vermeldenswaard is ook het werkboek 'Welkom in de provincie Bovenrijn' dat is gemaakt. Op een speelse methode wordt hierin het instrument gezondheidseffectscreening verduidelijkt.

Omgevingsvergunning

In het kader van de naderende introductie van de omgevingsvergunning is gewerkt aan allerlei praktische zaken die hiermee samenhangen. Er is een model legesverordening gemaakt en een model voor de berekening van de hoogte van de leges. Ook zijn adviezen ingewonnen over aanpassing van de overige provinciale verordeningen. Verder is hard gewerkt aan het 'online' omgevingsloket. Ten slotte is de provinciale regierol nader uitgewerkt.

Kaderstelling vergunningverlening

De gezamenlijke standaarden voor het verlenen van milieuvergunningen zijn verder ontwikkeld en actueel gehouden.

In 2009 zijn vergunningkaders ontwikkeld voor groencomposteerders en baggerdepots. Door de standaarden die zijn ontwikkeld hebben vergunningverleners meer tijd om zich te richten op die onderdelen van een vergunning die maatwerk vereisen. ●

Dit en meer vindt u in het jaarverslag PRISMA!

Informatie: Joyce Klink, 070-8881231, jklink@ipo.nl

Het PRISMA-jaarverslag 2009 is op te vragen bij Malina Couvret mcouvret@ipo.nl

Klimaat en energie

Het Uitvoeringsprogramma van het Klimaat- en energieakkoord van het IPO met het Rijk is een integraal programma. Thema's die aan bod komen zijn energieproductie, mobiliteit, energiebesparing, innovatie en aanpassing aan klimaatverandering. De communicatie hierover bleef niet beperkt tot Nederland. Ook bij de Klimaatconferentie in Kopenhagen werden provinciale activiteiten voor duurzame energie en klimaatadaptatie gepresenteerd in het Holland Climate House. Verder werden onder meer financieringsconstructies voor energieprojecten gepubliceerd, toekomstscenario's voor productie van

KORT

Drenten massaal voor meer windmolens

Ruim zestig procent van de inwoners van Drenthe vindt dat er in de provincie ruimte is voor extra windturbines.

Dat blijkt uit een enquête onder 1275 Drenten uitgevoerd door Dagblad van het Noorden en de Natuur- en Milieufederatie Drenthe. Een ruime meerderheid van de respondenten (circa 70 procent) staat geheel of gedeeltelijk achter het idee de uitbreiding van het windmolenpark geconcentreerd uit te voeren in landschappen die daar geschikt voor zijn. Over welke landschappen dat zijn verschillen de meningen evenwel aanzienlijk. Dat plaatsing van windmolens hoe dan ook een

controversiële zaak is, blijkt uit het feit dat dertig procent van de geënquêteerden helemaal geen ruimte ziet voor nieuwe windmolens in Drenthe. Volgens de Natuur en Milieufederatie Drenthe dient plaatsing van nieuwe turbines daarom met de hoogste mate van zorgvuldigheid te geschieden. ●

Duurzaam Energie- en Ontwikkelingsbedrijf

Provincie Flevoland, alle Flevolandse gemeenten en Waterschap Zuiderzeeland zijn een haalbaarheidsstudie gestart naar een regionaal Duurzaam Energie- en Ontwikkelingsbedrijf. De studie richt zich op de organisatorische, technische, financieel-economische en juridische haalbaarheid

van het Duurzaam Energie- en Ontwikkelingsbedrijf. Het onderzoek zal voor de herfst de eerste resultaten opleveren. Daarna wordt besloten welke vervolgstappen kunnen worden gezet. ●

Parels van Biodiversiteit

In het kader van het Internationale Jaar van de Biodiversiteit is in de provincie Noord-Brabant een uniek samenwerkingsverband ontstaan van gemeenten, scholen, buitenschoolse opvang, landbouw- en natuur- en milieuorganisaties. Gezamenlijk zijn de in totaal 50 betrokken organisaties het arrangement 'Brabantse Parels voor Biodiversiteit' gestart. Het verspreiden van inzichten, kennis en ervaringen over natuurlijke systemen en de rijkdom in de natuur

zien de betrokkenen als hét middel om burgers structureel te betrekken bij het in stand houden van biodiversiteit. Provincie, gemeenten en Rijk trekken samen 2,7 miljoen uit voor het programma. Informatie: www.nme.nl. ●

Lancering stiltecampagne

'Beleef de verrassende stilte van Zuid-Holland'. Met deze slogan is de provincie Zuid-Holland een publiekscampagne gestart. Het beleven van de stiltegebieden staat centraal in de campagne, waarin alle zestien stiltegebieden van de provincie onder de aandacht worden gebracht. Informatie: www.beleefdestilte.nl. ●

Foto: Provincie Zuid-Holland

Nederland telt de eerste omgevingsdienst!

De eerste regionale omgevingsdienst is een feit. De provincie Zuid-Holland en de regio Zuid-Holland Zuid hebben hiertoe overeenstemming bereikt. Maar liefst 19 gemeenten bundelen samen met de provincie hun krachten in de nieuwe dienst.

Per 1 januari start de eerste Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) van ons land. De spiksplinternieuwe organisatie gaat namens de provincie en betrokken gemeenten alle milieutaken in de regio Zuid-Holland Zuid uitvoeren. Dit geldt zowel het integraal toezicht als het verzorgen van milieudiepvies ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Ook handelt de RUD alle milieuklachten af, zodat er straks geen onduidelijkheid meer bestaat of een klacht bij provincie of milieudienst thuishoort. Verder voert de dienst in mandaat taken uit voor enkele gemeenten op het terrein van bouw- en woningtoezicht, brandveiligheid etc.

Waardering

De afspraken zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De dienst telt bij de start ongeveer 260 medewerkers en opereert vanuit het huidige regiokantoor van de provincie in Dordrecht. De overheden blijven bestuurlijk de eindverantwoordelijkheid voor de vergunningverlening en handhaving houden. De omgevingsdienst sorteert ook alvast voor op de omgevingsvergunning, waarmee burgers en bedrijven vanaf 1 oktober te maken krijgen (zie pagina 1). Secretaris-generaal Hans van der Vlist en directeur-generaal Arie IJzerman van VROM zijn zeer te spreken over de voortvarendheid die de provincie en de gemeenten aan de dag hebben gelegd.

Omgevingsdiensten

RUD's of omgevingsdiensten moeten de dienstverlening op milieugebied aan burgers en bedrijfsleven vergemakkelijken en de overheid als vergunningverlener en handhaver slagvaardiger maken. Door kennis en expertise te bundelen binnen één organisatie kan de overheid beter reageren op de steeds complexere wet- en regelgeving op het gebied van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer. Het kabinet wil een landelijke dekkend netwerk van RUD's of omgevingsdiensten. Er is een programmabureau dat het hele proces begeleidt. Kijk voor meer informatie op: www.uitvoeringmetambitie.nl

Dekkend netwerk

Met de andere vier regio's in Zuid-Holland zijn de voorbereidingen inmiddels in volle gang om tot RUD's te komen. Uiterlijk 2012 heeft de provincie een dekkend netwerk van vijf omgevingsdiensten. Dit betekent dat rond de driehonderd voltijdsbanen van het provinciaal ambtelijk apparaat overgaan naar een van de RUD's. ●

Informatie: Monique Verhoeven, 070-8881252, mverhoeven@ipo.nl

KORT

Twee duurzame energiecentrales in Limburg

Imtech Energie Solutions BV mag zowel in Venlo als in Maastricht een Duurzame Energiecentrale Limburg (DECL) gaan bouwen. De provincie Limburg schat de totale investeringkosten op 140 miljoen euro en draagt zelf 7,5 miljoen euro bij. De twee centrales wekken duurzame elektriciteit op gelijk aan de behoefte van 65.000 huishoudens. Hiermee zet de provincie een megastap in de

realisatie van haar duurzaamheidsdoelstellingen. ●

Start Gelders waterstofproject

Op 28 mei is het officiële startschot gegeven voor een nieuw grootschalig waterstofproject in de provincie Gelderland. Het project is opgezet om het publiek kennis te laten maken met waterstof als energiebron en om ervaring op te doen met het gebruik van waterstof in de praktijk. De eerste fase bestaat uit een waterstofbus (met brandstofcel

en elektrische wielaandrijving), het eerste commerciële waterstoftankstation van Nederland en een aantal personenauto's op waterstof. ●

Windmolens onder water

Om te onderzoeken hoe getijstroomenergie het beste kan worden ingezet, investeren de provincie Noord-Holland, het Rijk en Europa in totaal ruim 3,2 miljoen euro in een project van het Tidal Testing Centre. Door getijstroomturbines in stromend open water te plaatsen, kan duurzame energie opgewekt worden. Deze

'windmolens onder water' worden op zee aan drijvende of vaste frames verankerd. Het project onderzoekt de kansen van 'offshore' centrales in open zeegebieden. Ook de impact van getijstroom op het milieu en efficiënte installatie en onderhoud van de turbines worden onderzocht. Het samenwerkingsverband wil met dit project haar internationale positie in de getijstroomenergiemarkt fors versterken en duurzame werkgelegenheid realiseren.

Informatie: www.tidaltesting.nl/kvw ●

Aanpak bedrijventerreinen verloopt boven verwachting

Foto: Michiel Wijnbergh

Ministers Huizinga van VROM en Van der Hoeven van EZ zijn lovend over de provinciale programma's om verouderde bedrijventerreinen op te knappen. Acht provincies hebben hun plannen ingediend en nu al worden de doelstellingen gehaald. Naar verwachting zal de teller pas stoppen bij ruim 7400 hectare te herstructureren bedrijventerreinen. Dat is ruim boven het afgesproken aantal.

Vorig jaar spraken het Rijk, IPO en VNG af dat de provincies tot 2013 6.500 hectare aan verrommelde bedrijventerreinen op zouden knappen. Aanleiding was een toenemende zorg over een overschot aan snel verouderende terreinen en de behoefte om zuiniger met de ruimte om te gaan.

Regierol opgepakt

Hoewel er sprake is van grote regionale verschillen in de aanpak, hebben alle provincies hun beoogde regierol voortvarend opgepakt. En dat is volgens minister Huizinga precies de bedoeling: "Het kan dus wel: zorgen voor een mooi landschap en voor een uitstekend vestigingsklimaat. Als we zuinig omgaan met de ruimte en aantrekkelijke bedrijventerreinen realiseren, is dat goed nieuws voor de economie en voor ons mooie landschap."

Inmiddels zijn acht van de twaalf programma's ingediend. Flevoland, Groningen, Drenthe en Friesland hebben uitstel gekregen tot 1 juni 2010. De plannen zijn beoordeeld op het aantal te herstructureren hectares, mate van provinciale cofinanciering en uitwerking van de regionale samenwerking. De ministers zullen de voortgang jaarlijks met alle provincies afzonderlijk bespreken.

Financiering

De ingediende plannen zijn voor Van der Hoeven aanleiding om 107,6 miljoen euro aan Toppermiddelen te decentraliseren naar het Provinciefonds. De acht provincies zorgen voor een cofinanciering van 217 miljoen euro. Van der Hoeven: "Het beheer van een bedrijventerrein is natuurlijk ook een verantwoordelijkheid van de bedrijven die er zijn gevestigd. Als zij investeren, doen zij dat immers in hun eigen omgeving. Dertig procent aan financiële middelen via het Rijk en de provincies vind ik een heel behoorlijke bijdrage". Het Rijk heeft in totaal ruim 407 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de aanpak tot 2013. Dit komt bovenop andere middelen vanuit het Rijk, zoals de zogenaamde Van Heugten-gelden (in totaal 83,5 miljoen euro), waarvan een substantieel deel voor herstructurering bestemd is. ●

Overzicht van de provinciale herstructureringsplannen en de financiële bijdragen

Impuls aan communicatie over biodiversiteit

Foto: NCB Naturalis

Toneelstuk tijdens de start van Internationale Jaar van de Biodiversiteit

Onder leiding van de Brabantse gedeputeerde Onno Hoes zet de landelijke Coalitie Biodiversiteit 2010 de schijnwerpers op het belang van het behoud van de verscheidenheid van leven op aarde. Directe aanleiding is het feit dat 2010 is uitgeroepen tot het Jaar van de Biodiversiteit. Communicatie vormt een belangrijk speerpunt. Om overheden te inspireren tot meer daden op dit vlak is onlangs een speciale website gelanceerd.

In het Internationale Jaar van de Biodiversiteit 2010 draait het om bewustwording van het belang van biodiversiteit, het vieren en zichtbaar maken van successen en het bieden van handelingsperspectieven. Gangmaker is de Coalitie Biodiversiteit 2010, een brede vertegenwoordiging van gemeenten, provincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Vijf provincies - Noord-Brabant, Zuid-Holland, Friesland, Utrecht en Drenthe - hebben zich aangesloten en zetten zich actief in. Andere provincies hebben zich weliswaar (nog) niet aangesloten. Dit zegt niet dat het onderwerp hen helemaal koud laat. Alle provincies zetten zich in meer of mindere mate in voor het behoud van biodiversiteit.

Gedeputeerde Onno Hoes

Internationale dag

Op 22 mei, door de Verenigde Naties uitgeroepen tot internationale dag van de biodiversiteit, kwam goed tot uiting hoe het belang van het verbeteren van de biodiversiteit onder de aandacht kan worden gebracht. In heel

Nederland werden activiteiten georganiseerd. Tijdens de officiële opening riep prinses Irene iedereen op bij te dragen aan het voortbestaan van het leven op aarde. In bijna elke provincie kwam een bekende Nederlander samen met kinderen een speurtocht doen om de schat aan de biodiversiteit te verkennen. BN'ers lazen een sprookje voor wat kinderboekenschrijver Marcel van Driel speciaal voor deze dag schreef. Verder was iedereen welkom op natuurterreinen, boerderijen en botanische tuinen om daar zelf te ontdekken wat biodiversiteit eigenlijk is.

Communicatiehulpmiddel

Het is de bedoeling dat er gedurende dit jaar nog veel meer activiteiten worden georganiseerd. Het blijkt echter dat veel provincies worstelen met de communicatie rond biodiversiteit. Om die reden is er in opdracht van Interdepartementaal Programma Biodiversiteit van de Rijksoverheid door CREM en Novioconsult een website ontwikkeld. Deze is weliswaar bedoeld als hulpmiddel voor iedereen die wil communiceren over biodiversiteit, maar is speciaal geschikt voor overheidscommunicatie. De website geeft handvatten om communicatie over biodiversiteit op te zetten en zo efficiënt mogelijk toe te passen. De site biedt inspiratie en laat zien hoe je communicatie over biodiversiteit systematisch in kan richten. Ook kunnen teksten en beelden van deze website worden overgenomen en gebruikt. Dit hulpmiddel zal hopelijk een bijdrage leveren aan nog meer communicatie en bewustwording over de waarde en belang van biodiversiteit in 2010 en daarna. ●

Het adres van de communicatiewebsite is www.biodiversiteit.nl/communiceren_over_biodiversiteit
Lid worden van de Coalitie Biodiversiteit 2010 kan via www.biodiversiteit.nl/2010

Informatie: Natasja Hulst, CREM, 020-62749 69, n.hulst@crem.nl

Werken aan een dubbele uitdaging

Sinds kort zetelt mede in de provincie Utrecht de Europese instelling 'Climate KIC', een kennis- en innovatiegemeenschap van wetenschappelijke instellingen, bedrijven en overheden op het gebied van klimaat. De nieuwe organisatie spant zich in om oplossingen voor klimaatproblemen aan te dragen die tegelijkertijd de toekomstige Europese concurrentiepositie bevorderen. Een dubbele uitdaging dus.

KIC staat voor 'Knowledge and Innovation Community' en richt zich op het slechten van barrières voor innovaties op het gebied van klimaat. De instelling is onderdeel van het Europese Instituut voor Innovatie en Technologie, het EIT. Het Nederlandse deel van het consortium wordt gevormd door de universiteiten van Utrecht, Wageningen en Delft, TNO, Deltares, Stadhavens Rotterdam en de provincie Utrecht. Andere partijen bevinden zich in (o.a.) Frankrijk, Duitsland, Zwitserland en Engeland. Ook doet een tiental grote bedrijven mee, waaronder Shell, DSM en Schiphol. Een netwerk van Europese regio's staat klaar om actief te zijn in de implementatie van de innovaties. Totaal heeft dit consortium ongeveer 750 miljoen euro te besteden in de eerste vier jaar.

Rol provincie

Binnen de provincie Utrecht zijn veel bedrijven en kennisinstellingen op het gebied van klimaat gevestigd. Deze troefkaart heeft de provincie met verve uitgespeeld in de race om de vestiging van het nieuwe consortium te winnen. De provincie Utrecht hoopt via het KIC interessante samenwerkingsverbanden te starten op het gebied van onder meer mitigatie in de bebouwde omgeving, de veenweidenproblematiek en de specifieke rol van decentrale overheden in klimaatprojecten, waaronder financiële en wettelijke constructies om klimaatinvesteringen mogelijk te maken. De actieve deelname in KIC past bovendien uitstekend in de ambitie van Utrecht om in 2040 klimaatneutraal én klimaatrobuust te zijn. Aansluiting bij het KIC geeft snelle toegang tot nieuwe vindingen en mogelijk zelfs samenwerkingsmogelijkheden om deze tegen gunstige prijzen toe te passen. De provincie wil daarbij een functie vervullen als proeftuin en mogelijk als 'launching customer'. In die constructie bied je je al aan als klant voordat het product of dienst af is, zodat het resultaat goed aansluit op je wensen.

Opbouw organisatie

De Nederlander Jan van der Eijk, die zijn sporen heeft verdiend in de energie-sector, is benoemd tot Chief Executive Officer. Directeur van de Nederlandse tak is Frans Nauta geworden, bekend doordat hij secretaris was van het landelijk Innovatieplatform. Hij houdt kantoor op het Science Park Utrecht.

De officiële aftrap voor het KIC is begin juni in Barcelona gegeven. Inmiddels wordt gewerkt aan zowel de voorbereiding van de eerste projecten als aan het versterken van de samenwerking binnen en tussen de verschillende Science Parks. Ook wordt gestart met een Summerschool voor studenten. ●

Meer weten? Kijk dan op: www.climate-research-netherlands.nl/climatekic of op www.climate-kic-proposal.org

Informatie: Linda Docter, 030-2582685, Linda.Docter@provincie-utrecht.nl

Utrecht's fietspad met LED-verlichting

Foto: Michiel Wijnbergh.

Baas zijn in eigen bodem

Foto: provincie Drenthe

De provincie Drenthe wil zeggenschap over haar eigen bodem. Het is de rode draad in het voorlopige ontwerp van de Drentse structuurvisie op de ondergrond. Een onmisbaar instrument voor iedere provincie, vindt gedeputeerde Tanja Klip-Martin. Provinciale Staten zullen de visie nog dit jaar vaststellen. Samen met de nieuwe Omgevingsvisie heeft Drenthe dan als eerste provincie een volledig 3-dimensionaal omgevingsbeleid.

Gedeputeerde Tanja Klip-Martin: "Onze toekomstige duurzame energievoorziening heeft een enorme ruimtelijke impact"

In de structuurvisie zijn de technische en duurzame mogelijkheden verkend voor lege gasvelden, zoutkoepels en waterlagen. Ook wordt ingespeeld op kansen in de Veenkoloniën voor nieuwe vormen van agri-business in combinatie met aardwarmtewinning en bufferopslag van biogas in het gasveld Valthermond. Om prioriteiten te kunnen stellen in het gebruik van de ondergrond introduceert de provincie in de visie de ladder van Drenthe. Zo verkiest het college geothermie boven de opslag van gassen of CO₂, daar waar aardwarmte en gasopslag elkaar in de weg kunnen zitten. Ook wil het college dat de mogelijkheden voor diepe aardwarmtewinning medebepalend worden voor nieuwe grootschalige ontwikkelingen zoals woningbouw of warmtevragende bedrijven.

Onmisbaar instrument

Een belangrijke reden dat Gedeputeerde Staten baas willen zijn in eigen bodem is de enorme potentie van de ondergrond. Winning van aardwarmte kan bijvoorbeeld de CO₂-uitstoot ingrijpend verlagen. Gedeputeerde Tanja Klip-Martin vindt een structuurvisie op de ondergrond een onmisbaar instrument dat alle provincies zouden moeten opstellen. "Er kan heel veel in onze ondergrond. Zeker op het gebied van energie- en klimaatbeleid. Met de structuurvisie heeft Drenthe straks een wettelijk instrument in handen waarmee het de provinciale belangen op het gebied van milieu, leefomgeving en duurzame energie samen met sociaal-economische factoren kan afwegen bij ingrepen diep onder het maaiveld."

Voor activiteiten op meer dan 500 meter diepte geldt de Mijnbouwwet waarbij de minister van Economische Zaken verantwoordelijk is voor vergunningverlening. Het college vindt het belangrijk dat naast de afweging van nationale economische belangen door het Rijk ook de regionale en lokale omgevingsbelangen worden afgewogen door de provincie. Met de visie kan de provincie haar standpunten over provinciale belangen toetsen en onderbouwen. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij de plannen van het Rijk om CO₂ in Noord-Nederland op te slaan in de ondergrond.

Grounds for Change

Er bestaat veel samenhang tussen ondergronds beleid en het ruimtelijk beleid boven het maaiveld, dat al van oudsher provinciaal domein is. Ingrepen in de bodem hebben vaak bovengrondse installaties tot gevolg. In het klimaat- en energiebeleid van Drenthe wordt ook nadrukkelijk de link gelegd met de energievraagstukken. "Onze toekomstige duurzame energievoorziening heeft een enorme ruimtelijke impact. Om die invloed vroegtijdig als kans mee te nemen in de planologie, hebben we in Drenthe het Grounds for Change-concept ontwikkeld", legt Klip-Martin uit. "Er zal een verschuiving zijn van ondergrondse, meest fossiele brandstoffen naar meer duurzame energiebronnen boven de grond, zoals wind en zon."

Bij Grounds for Change staat duurzame energie centraal in de ontwikkeling van nieuwe projecten of herstructureringsplannen. "Dat doen we bijvoorbeeld in charrettes, een soort snelkookpansessie waarin alle kansen in kaart worden gebracht vanuit heel veel verschillende disciplines. Denk aan landschaparchitecten, waterhuishoudkundigen, energiespecialisten, stedenbouwkundige, milieufederaties maar soms ook omwonenden. Die werkvorm bieden we de gemeenten ook aan en met succes. Denk aan plannen voor een klimaatneutrale dierentuin, slimme oplossingen voor (riool)waterbeheer of de renovatie van een oudere woonwijk", licht Klip-Martin toe.

Watertoren als stopcontact

Vanwege het enthousiaste onthaal van Grounds for Change heeft de provincie in april een meerdaagse conferentie gehouden die enkele honderden bezoekers trok. Tijdens de conferentie zijn ook vier charrettes gehouden, waar ontzettend creatieve ideeën uit voort rolden. Zo werd de oude watertoren van Meppel als het stopcontact voor een nieuwe wijk gepresenteerd door het verzamelvat om te bouwen tot stoomturbine die via de spiegels door de zon wordt verwarmd. Het was onderdeel van een compleet duurzaam concept van jonge professionals voor landschapspark Nieuwveense Landen in Meppel.

Pionierswerk

Volgens Tanja Klip-Martin is creativiteit de sleutel naar een succesvolle duurzame ontwikkeling. "Innovatie is nodig om binnen enkele jaren op grote schaal te kunnen veranderen. Wie vroeg begint met denken, verwerft zich een unieke positie in zijn omgeving." De gedeputeerde is er dan ook trots op dat Drenthe de eerste provincie is die dit najaar een structuurvisie op de ondergrond heeft. "Dit is echt pionierswerk. Daarom houden we ook een uitgebreide consultatieronde onder deskundigen, politiek en inwoners voordat we beslissen over het formele ontwerp. Op dat ontwerp is straks ook inspraak mogelijk." ●

Informatie: Andrea van den Boogaart, 0592-36526, A.Boogaart@drenthe.nl

ip milieuwerk

uitgever

Milieuwerk wordt uitgegeven door het Interprovinciaal Overleg
Postbus 16107
2500 BC Den Haag
Joyce Klink 070 8881231

kostenloze abonnementen / adreswijzigingen

Antwoordnummer 10145
2260 WB Leidschendam

eindredactie en productie

De Graaf Communicatie
Enkhuizen
telefoon 0228 326068
e-mail: graafcom@wxs.nl

basisvormgeving

Jeronimus van Pelt (Saskia Mpiana)

opmaak

Herman R. Fuit Den Haag

cartoon

Wim Stevenhagen

druk

RS Drukkerij bv Den Haag

ISSN 0927-7463